

Taloustorstai

Ajankohtaista lyhyesti

Sanna Lehtonen

Taloustorstain 20.9.2018 ohjelma:

- klo 9:30 Ajankohtaiset lyhyesti / Sanna Lehtonen
- klo 9:45 Kuntatalouden tila ja näkymät / Minna Punakallio
- klo 10:00 TAE 2019: Kuntatalousvaikutukset / Reijo Vuorento
- klo 10:15 Kuntaliiton päivitetyt veroennustekehikot / Benjamin Strandberg
- klo 10:30 Valtionosuuslaskelmien 2019 päivitys / Sanna Lehtonen
- klo 11:00 Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kuulumiset / Sari Korento
- klo 11:15 Lastensuojelun vaikuttavuustyökalu / Anssi Haapala
- klo 11:30 Kiinteistöveron uudistus etenee: HE lausunnoilla / Henrik Rainio
- klo 11:50 Kysymykset, kommentit ja tilaisuuden päätös / Sanna Lehtonen

Valtion talousarvioesitykset

Etusivu 2019 2018 2017 2016 Aiemmat talousarviot Ohje Valtiovarainministeriö Svenska

Talousarvioesityksen sisältö

Valtion talousarvioon otetaan arviot vuotuisista tuloista ja arvioidut määrärahat vuotuisiin menoihin sekä määrärahojen käyttötarkoitukset ja muut talousarvion perustelut. Valtion talousarvioesitys koostuu yleisperusteluista, numerotaulukosta ja yksityiskohtaisista perusteluista ja mahdollisista liitteistä. Yleisperusteluissa kerrotaan mm. talousnäkömystä sekä talousarvion talouspoliittisista lähtökohdista ja tavoitteista. Numerotaulussa puolestaan on esitetty taulukkona sekä arvio valtion tuloista että eri hallinnonalojen määrärahoista. Yksityiskohtaiset perustelut sisältävät nimensä mukaisesti yksityiskohtaista tietoa mm. hallinnonalojen tulostavoitteista ja määrärahoista.

Lisäksi palvelusta löytyy vuosilta 2002-2012 asiakirjayhdistelmä talousarvion valmistelun eri vaiheista. Yhdistelmä sisältää eduskunnan kirjelmän lausumineen, valtiovarainvaliokunnan mietinnön ja muiden valiokuntien lausunnot talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle. Lisäksi selvitykset on korjattu mahdollisista täydentävistä hallituksen esityksistä ja/tai valtiovarainvaliokunnan mietinnön muutoksista johtuvilla korjauksilla yhteistyössä ao. ministeriöiden kanssa. Vuodesta 2013 alkaen asiakirjayhdistelmä on kokonaisuutena erillisistä talousarvioesityksistä, mahdollisista sitä täydentävistä esityksistä, valtiovarainvaliokunnan mietinnöstä, eduskunnan kirjelmästä sekä mahdollisten vuosittaisen lisätalousarvioesitysten vastaavista asiakirjajaiheista.

Asiakirjayhdistelmät eivät kuitenkaan ole varsinaisia virallisia asiakirjoja, vaan oikeudellisesti merkityksellisiä ovat alkuperäiset asiakirjat.

Palvelun käyttö
Valitse aluksi haluamasi vuosi ja avautuvalla sivulla haluamasi julkaisu.

► [Eduskunnan hyväksymät talousarviot löytyvät eduskunnan Internet-sivulta](#)

Avoin data
Valtion talousarvioesitykset on julkaistu koneelluettavassa xml- ja csv-muodossa vuodesta 2014 alkaen ja ne löytyvät oikeasta linkistä.

Huomioitavaa, että uutta html-aineistoa budjetti-vm.fi-sivustolle julkaisi, avoin data -palvelu on väliaikaisesti pois käytöstä. Käyttökätkö on 24 tuntia html-aineiston julkaisuaikakohdasta lukien, jonka jälkeen myös koneelluettava aineisto on käytettävissä.

► [Avoin data](#)

Lisää valtion budjettitalouden tietoja avoimena datana löytyy Avoin tiedon ja yhteentomivuuden palvelusta.

► [Avoin data.fi](#)

Tutkibudjettia.fi-palvelu
Tutkibudjettia.fi-palvelu on vuorovaikutteinen visualisointi valtion talousarviosta. Palvelussa käyttäjät voivat tutkia, millaisista tuloista ja menoista budjetti koostuu. Tiedot on esitetty visuaalisesti, niin että ne on helppo hahmottaa. Palvelussa ei esitellä julkisen talouden lukuja tai valtion rahastotaloutta, vaan tarkastelu keskittyy valtion budjettitalouteen.

Palvelu löytyy oikeasta linkistä.

► [Tutkibudjettia](#)

Vuosi 2019

Talousarvio

- [Talousarvioesitys \(14.9.2018\)](#)
- [Valtiovarainministeriön ehdotus \(9.8.2018\)](#)

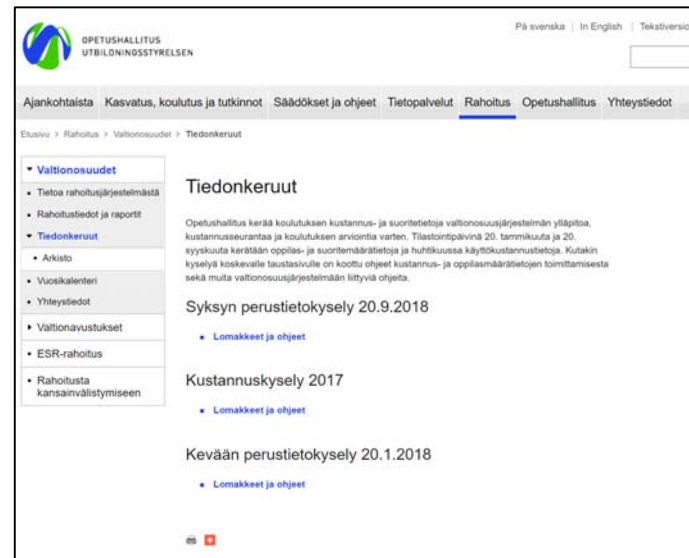
OKM valtionosuuden laskentaperusteet

Perustietokysely 20.9.2018 tilanteesta

OPH kirje **22.8.2018**

Tallennusaika on **20.–30.9.2018**

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Vastuualueet

Ajankohtaista

Hankkeet ja säädösvalmistelu

Julkaisut

Ministeriö

VALTIOVARAINMINISTERIÖ / FI / HANKKEET JA SÄÄDÖSVALMISTELU / HANKE

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä ja sen perusteita uudistava työryhmä

VM085:00/2018 SÄÄDÖSVALMISTELU

Hankkeen perustiedot

KÄYNNISSÄ

Hankenumbero
VM085:00/2018

Toimikausi/aikataulu
30.5.2018 – 30.9.2018

Hanke käynnissä
30.9.2018
saakka

Näytä Muokkaa Versiot Käännä

Tulosta

Lausuntoaikaa on 19.10.2018 asti

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laiksi sähköisestä laskutuksesta

17.9.2018

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähköisestä laskutuksesta.

Laki tulee vaikuttamaan käytännössä **kaikkien kunnallisten organisaatioiden** laskutukseen ja taloushallintoon.

Siksi on toivottavaa, että **mahdollisimman moni kuntatoimija** tutustuu esitysluonnokseen ja tarvittaessa antaa asiasta lausuntonsa.

Lausuntoaikaa on **19.10.2018 saakka**.

Lisätiedot: Kuntaliitto, Jari Vaine

Statistikcentralen | Statistics Finland

Hakemisto | Sivukartta | Palaute | Yhteystiedot

Hae sivustolta

ETUSIVU | TILASTOT | TIETOA TILASTOISTA | TIEDONKERUUT | TUOTTEET JA PALVELUT | AJANKOHTAISTA | TILASTOKESKUS

Etusivu > Tilastot > Julkinen talous > Kuntatalous

På svenska | In English

TILASTOT

Julkinen talous

Kuntatalous

Muutoksia tässä tilastossa

Tulevat julkistukset

Julkistukset

Katsaukset

Taulukot

Kuviot

Tiedotteet

Tuote- ja palvelutarjonta

Kuvaus

Laatuselosteet

Menetelmäselosteet

Käsitteet ja määritelmät

Luokitukset

Lisätietoja

MUUALLA PALVELUSSA

Kuntien tiedonkeruut

Kuntien raportoidut tiedot

Kuntatalous

Tuottaja: Tilastokeskus

Tiedot:

Tuorein julkistus:
Kuntien talouden kulut kääntyivät laskuun vuonna 2017
16.2.2018
Tilastokeskuksen keräämien ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntien toimintakulut kääntyivät laskuun vuonna 2017. Kuntien toimintakulut olivat yhteenlaskettuna 35,9 miljardia euroa ja ne vähenivät kaikkiaan 2,3 prosenttia edeltävän vuoden toteutuneisiin tilinpäätöstietoihin verrattuna. Toimintatuotot olivat yhteensä 7,2 miljardia euroa, mikä merkitsi 6,1 prosentin laskua edellisen vuoden tasosta. Tiedot käyvät ilmi kuntataloustilaston ennakkollisista tilinpäätöstiedoista, joita varten kerättiin tietoja Suomen kaikilta 311 kunnalta ja 141 kuntayhtymältä.

Seuraava julkistus:
21.9.2018

Kuvaus:
Kuntataloustilasto kuvaa tietoja kuntien ja kuntayhtymien tuotoista ja kuluista, investoinneista, rahoituksesta, varoista ja veloista.
Lue koko kuvaus >>>

Asiasanat:
julkinen sektori, kuntatalous, kunnallistalous, kunnat, kuntayhtymät, menot, investoinnit, käyttötalous, tilinpäätös, konsernitiilinpäätös, tulot, verotulot.
Tilastot asiasanoittain >>>

Muutos:
3.11.2017
Tilastokeskus on korjannut tilastovuoden 2015 kuntataloustilaston julkistusta kuntayhtymien osalta.

Viittausohje:
Suomen virallinen tilasto (SVT): Kuntatalous [verkkojulkaisu].
ISSN=2343-4147. Helsinki: Tilastokeskus [vilitattu: 19.9.2018].
Saantitapa: <http://www.stat.fi/ti/til/ta/index.html>

Kuntatalouden ykköstilasto!

**Tilastokeskus julkaisee
kuntataloustilaston 2017
PE 21.9.2018**

Tilaston tietoja käytetään mm.
valtionosuuksien ja maakunta- ja sote-
uudistuksen siirtolaskelmien
perustietona.

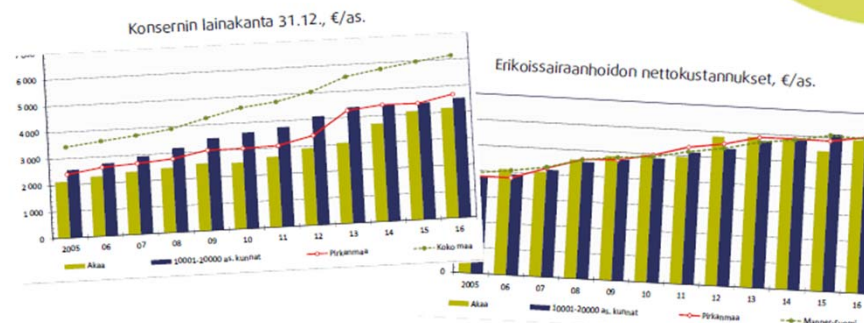
Kuntien tunnusluku- sekä palvelutoiminnan nettokustannusten aikasarjat

Kuntatalousyksikössä ylläpidetään kahta **excel-sovellusta**, joissa esitetään pitkät aikasarjat kuntien keskeisistä talouden tunnusluvuista sekä nettokustannuksista. Tiedot perustuvat pääosin Tilastokeskuksen keräämiin tilinpäätöstietoihin.

Tiedostot sisältävät valmiita tulostusmalleja, joissa esitetään kunnan tiedot verrattuna koko maan, maakunnan sekä saman kokoluokan kuntien tietoihin. Vaihtoehtoisesti voidaan maakunta ja/tai kokoluokka korvata vertailukunnalla. Perustaulukoiden lisäksi tiedosto sisältää valmiita kuvia keskeisistä muuttujista.

Yhden sovelluksen hinta on kunnille 180 € (+ alv).

Kunnille, jotka tilaavat molemmat sovellukset hinta on 300 € (+ alv).

Muuta ajankohtaista

- Työllisyyden hoito, kuntakokeilut
- Työmarkkinatuen kuntaosuus
- Taloustietojen raportoinnin uusi JHS-suositus hyväksytty ja JHS-tililuettelo päivitetty
- Uusia kirjausohjeita tulossa syksyn aikana

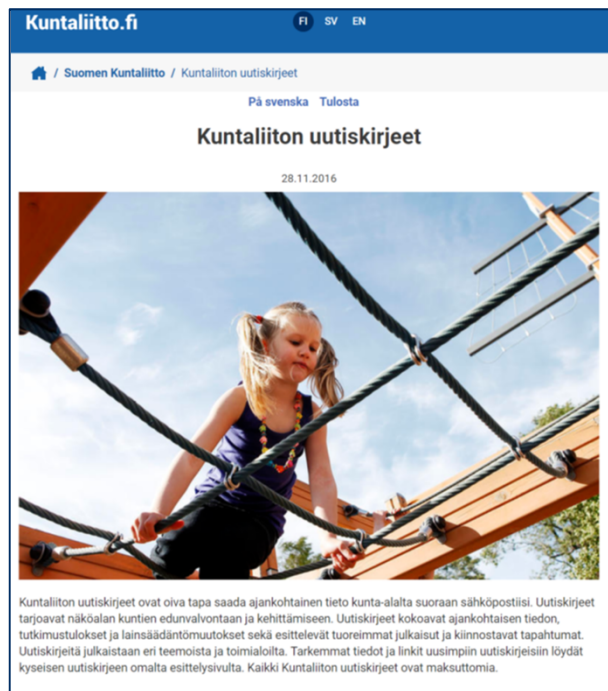

Tilaisuuksia, tapahtumia, koulutusta

FCG● kouluttaa!

- Hallinto-, talous- ja henkilöstöjohton konferenssi 27.-28.9.2018
- Laskentafoorumi 11.-12.10.2018
- Verotulo hotline 6.11.2018 + LIVESTREAM
- Sosiaali- ja terveystoimen tilinpäätöspäivä, Helsinki 15.11.2018
- Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen tilinpäätöspäivät, Helsinki 15.-16.11.2018
- Kunnan verotulot ja valtionosuudet 20.-21.11.2018
- ALV peruskurssi 23.11.2018
- Liikelayosten tilinpäätöspäivä, Tampere 28.11.2018
- Konsernitilinpäätöksen erityiskysymyksiä, Tampere 29.-30.11.2018

Lisätiedon lähteet

Talousyksikkö

@MinnaPunakallio,
@TValkeinen,
@lehtonenKL
@Reijosergio,
@bestrandb,
@LiisaMarjis,
@MinnaMariaK,
@RainioHenrik
@awhaapala

Muita Kuntaliittolaisia

@TimoReina
@KL_JariKoskinen
@HannaTainio
@TerhiPaivarinta
@tarjamyllarinen
@AiraksinenJenni
@JLtwiitti
@KyostiVarri
@HaapaPaivi
@KallioMaarit
@IrmeliMyllymaki
jne.

Kuntaliiton Työllisyystiistai

TyöllisyysTiistait syksyllä 2018

- 11.9.2018
- 16.10.2018
- 13.11.2018
- 11.12.2018

Lisätietoja antavat:

- **Erja Lindberg**, erja.lindberg@kuntaliitto.fi , p. 050 3814 096
- **Reijo Vuorento**, Reijo.Vuorento@kuntaliitto.fi, p. 050 667 41
- **Marketta Tanskanen**, marketta.tanskanen@kuntaliitto.fi, p. 050 50 341 3345

Tallenteet

- TyöllisyysTiistai 15.5.2018 tallenne, Kunta.tv [🔗](#)
- TyöllisyysTiistai 17.4.2018 tallenne, Kunta.tv [🔗](#)
- TyöllisyysTiistai 13.3.2018 tallenne, Kunta.tv [🔗](#)

Liitteet

TyöllisyysTiistai 12.6.2018 materiaali

TyöllisyysTiistai 15.5.2018 materiaali

TyöllisyysTiistai 17.4.2018 materiaali

TyöllisyysTiistai 13.3.2018 materiaali

Sote-studio

- Sote-studio on kanava nopeaan tiedonvälitykseen, ajankohtaisten asioiden esille nostoon ja keskustelun pohjaksi. Sote-studio käsittelee ajankohtaisimmat aihepiirit tuoreeltaan Kuntaliiton sosiaali- ja terveysyksikön asiantuntijoiden johdolla.
- Seuraa Sote-studiota omalta työpisteeltäsi joko suorana lähetyksenä tai myöhemmin tallenteena. Ensimmäinen lähetys tulee lokakuun aikana ja käsittelee ajankohtaisia sote-asioita, asiakasmaksu-uudistusta, kuntien kustannusvertailujen tuloksia ja henkilökuljetuksia. Tervetuloa mukaan!

Kuntaliiton Taloustorstai

- ajankohtaistietoa kuntien taloudesta

Taloustorstait syksyllä 2018

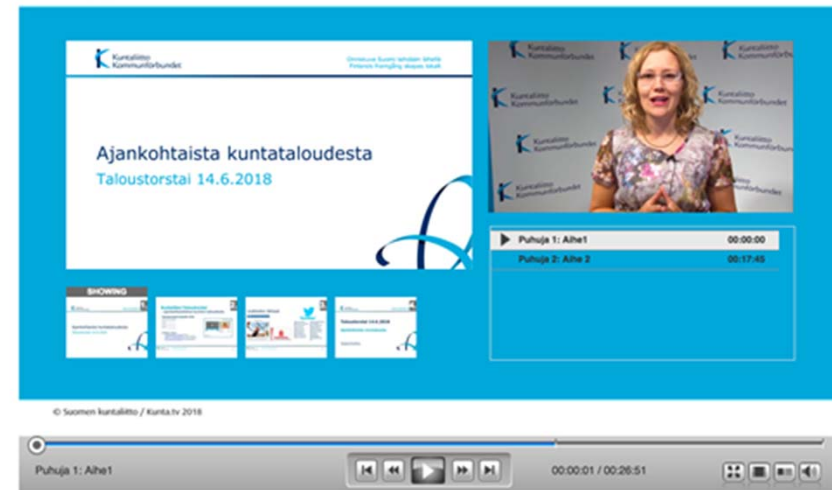
- TO 16.8.2018
- TO 20.9.2018
- TO 25.10.2018
- TO 22.11.2018
- TO 12/2018

Lisätietoja antavat:

- kehittämispäällikkö Sanna Lehtonen,
sanna.lehtonen@kuntaliitto.fi , p. 050 575 9090
- tutkimussihteeri Tuija Valkeinen,
tuija.valkeinen@kuntaliitto.fi, p. 050 548 1440

Taloustorstai

Kuntatalouden tila ja näkymät

Taloustorstai 20.9.2018

Minna Punakallio
Pääekonomisti
@MinnaPunakallio

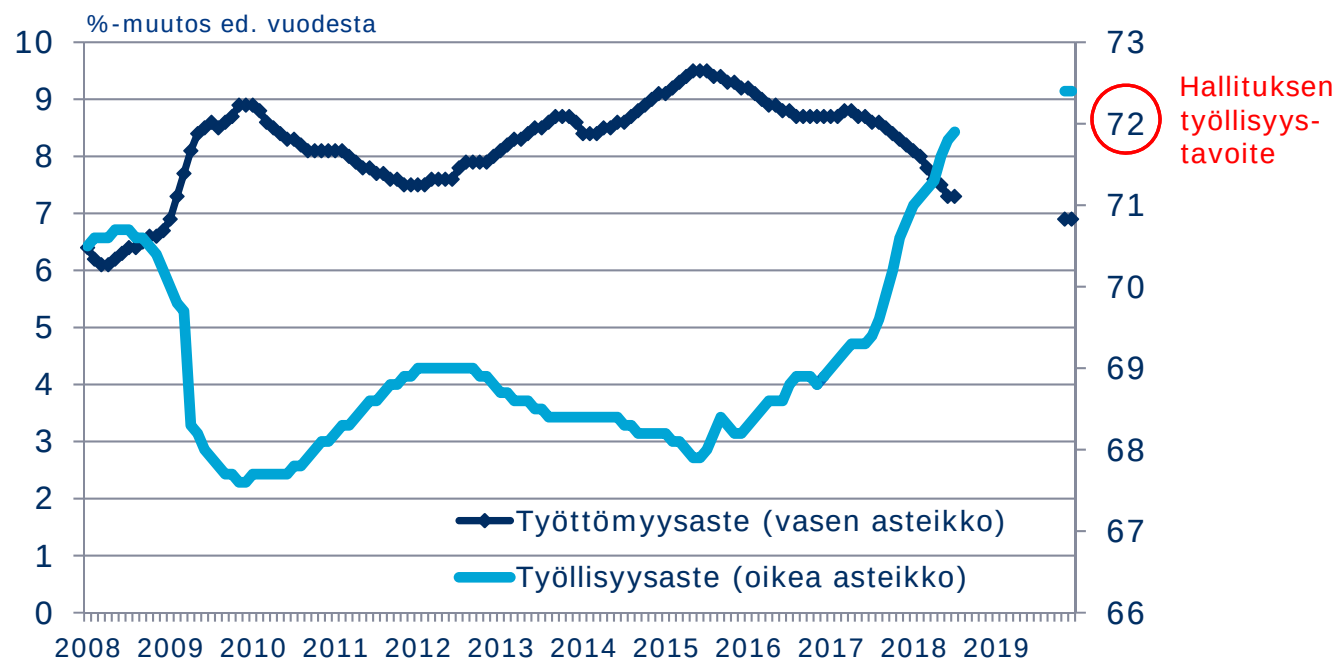

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2019

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2018	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotas- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Handelsbanken	huhtikuu	1,9	7,9	..	1,4
Euroopan komissio	toukokuu	2,3	8,3	..	..
OECD	toukokuu	2,5	7,7	..	..
Suomen Pankki	kesäkuu	2,2	7,7	2,2	1,1
Hypo	heinäkuu	2,0	7,0	2,5	1,5
S-Pankki	elokuu	2,3	6,8	2,2	1,6
OP	elokuu	2,1	7,1	2,5	1,6
Aktia	elokuu	2,2	7,2	..	1,6
Nordea	syyskuu	2,0	7,2	2,2	1,5
PT	syyskuu	2,3	7,4	2,5	1,4
PTT	syyskuu	2,4	7,0	2,5	2,0
VM	syyskuu	1,7	6,9	2,6	1,4
ETLA	syyskuu	2,2	7,4	2,3	1,4
Danske Bank	syyskuu	2,0	7,3	2,3	1,5

Työmarkkinoiden jytky

Työttömyys- ja työllisyysasteen trendi, %-muutos

Keskeisiä kustannuseriä

Hinnat ja kustannukset, %	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Yleinen ansiotaso, muutos	0,2	1,8	2,6	3,0	2,9	3,1
Kuntien ansiotaso, muutos	-1,0	1,3	3,3	3,2	2,5	2,7
Kuluttajahinnat, muutos	0,7	1,1	1,4	1,6	1,8	2,0
Rakennuskustannusindeksi	0,3	2,4	2,4	2,2	2,2	2,2
Kotimarkkinoiden perushintaindeksi	5,2	4,8	3,1	2,3	2,1	2,0
Valtionosuusindeksi:						
Peruspalvelujen hintaindeksi ¹⁾ , muutos	-1,2	1,1	2,1	2,6	1,8	2,2
Valtionosuusindeksi, muutos	-1,0	1,1	1,3	2,3	1,8	2,2
Palkkasumma, muutos-%	2,2	4,2	3,5	3,6	3,0	3,1
Eläketulot, muutos-%	2,8	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7

1) Peruspalvelujen hintaindeksi, jossa huomioitu lomarahojen leikkaus vuosina 2016 ja 2017 ja palautuminen vuosina 2019 ja 2020.

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuja

(Prosenttia maksun perusteena olevasta palkasta)

MAKSU/VUOSI	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*
Sairausvakuutusmaksu	2,12	1,08	0,86	0,77	1,32	1,31
Työttömyysvakuutusmaksu	3,90 ^{a)}	3,30 ^{b)}	2,60 ^{c)}	2,05 ^{d)}	2,05 ^{d)}	1,80 ^{d)}
Kevan jäsenyhteisön eläkemaksu (keskim.) ^{e)}	23,21	21,95	21,60	21,20	20,80 ^{g)}	20,40 ^{g)}
- palkkaperusteinen maksu/työansiopohjainen eläkemaksu 2019-	17,10	17,05	16,75	16,25		
- varhaiseläkemenoperusteinen maksu/työkyvyttömyyseläkemaksu	0,90	0,90	1,00	1,0 ^{h)}		
- eläkemenoperusteinen maksuosa ^{f)}	5,21	4,00	3,85	3,95		
Kuntien ja maakuntien tasausmaksu ^{g)}	-	-	-	-		
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu	18,35	16,99	16,88	16,90	16,50	16,50
MUUT (keskimäärin)	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Työnantajan maksut (keskim.)	29,44	26,53	25,29	24,29	24,44	23,82
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta	0,12	-2,91	-1,25	-1,00	+0,15	-0,62
Vakuutetun eläkemaksu (alle 53 v. tai yli 62 v.)	5,70	6,15	6,35	6,75	7,15	7,15
Vakuutetun eläkemaksu (53-62 v.)	7,20	7,65	7,85	8,25	8,65	8,65

* ennuste

^{a)} 1,00 % palkkasumman ensimmäiseen 2 044 500 euroon asti

^{b)} 0,80 % palkkasumman ensimmäiseen 2 059 500 euroon asti

^{c)} 0,65 % palkkasumman ensimmäiseen 2 083 500 euroon asti

^{d)} Palkkasummarajan ylittävältä osalta

^{e)} Vuodesta 2019 palkkaperusteinen eläkemaksu, joka muodostuu vain työansiopohjaisesta eläkemaksusta ja työkyvyttömyyseläkemaksusta

^{f)} Sote-uudistuksessa esitetään eläkemenoperusteisen maksun lakkauttamista 2020

^{g)} Sote- ja maku-uudistukseen liittyen kunnille ja maakunnille esitetään uutta tasausmaksua, joka ei riipu palkkasummasta. Vuonna 2020 maksuennuste 3,45 prosenttia koko eläkejärjestelmän palkkasummasta. Muiden jäsenyhteisöjen kuin kuntien ja maakuntien keskimääräinen eläkemaksu 16,85 prosenttia.

^{h)} Varhe poistuu 2019, ja sen tilalle tulee uusi jäsenyhteisökohtaisesti vaihteleva työkyvyttömyyseläkemaksu.

Toimintamenoja kasvattavat 2019

- Sote-palvelutarpeen kasvu
- Kunta-alan palkankorotukset
 - » palkkasumma + 2,4 %
 - » Kertaerä poistuu -0,7 %
- Lomarahaleikkauksen päättyminen
 - » Kustannusvaikutus yht. 300 milj. €, josta 75 % kohdistuu vuoteen 2019
- Investointimenot pysyvät korkealla
- Hallituksen sopeutustoimet supistavat menoja noin 200 milj. € vuosina 2018-2019

Prosentti- muutokset, %	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.Toimintamenot	-1,1	1,7	2,7	3,5	-50,0	2,7
Palkkausmenot	-2,8	0,6	1,9	2,5	-49,5	2,3
Palkat	-0,3	1,5	2,7	2,3	-49,1	2,7
Muut henkilöstöm.	-11,1	-3,0	-1,1	3,0	-51,2	0,7
Ostot	4,4	3,7	4,1	5,2	-53,3	3,4
Avustukset	-20,8	-0,5	0,0	2,4	-33,3	1,6
Muut toimintamenot	20,0	4,0	4,0	3,3	-48,9	3,9
2.Toimintatulot	-1,4	0,6	1,8	2,4	-22,1	2,5
3.Toimintakate	-1,0	2,1	3,0	3,9	-59,0	2,8
4.Korkomenot, brutto	-7,5	25,7	12,7	10,8	-11,8	6,9
5.Investoinnit, brutto	6,7	4,2	0,1	2,1	-14,6	-0,1
6.Menot yhteensä	-0,3	2,2	2,5	3,4	-45,7	2,3

Kuntien verotulot vuosina 2016-2022, mrd. €

(painelaskelma, kuntien veroprosentit pidetty 2018-2022 samoina)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021 3)	2022
Verolaji							
Kunnallisvero	18,89	18,92	18,93	20,00	20,66	10,31	10,04
Yhteisövero	1,56	1,90	1,84	2,01	2,07	1,64	1,60
Kiinteistövero	1,65	1,72	1,83	1,86	1,89	1,91	1,93
Verotulot yhteensä	22,10	22,55	22,60	23,87	24,62	13,86	13,57
Muutos- %:		1)	1)				
Kunnallisvero	1,9	0,2	0,0	5,6	3,3	-50,1	-2,6
Yhteisövero	-5,5	22,0	-3,3	9,3	3,0	-20,9	-2,2
Kiinteistövero	4,3	4,3	6,0	1,7	1,6	1,1	1,0
Verotulot yhteensä	1,5	2,0	0,2	5,6	3,2	-43,7	-2,1
Tuloveroprosentti, keskim.	19,85	19,90	19,86	19,86	19,86	8,33	8,33
Yhteisöveroprosentti	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Osuus yhteisöverosta, %	30,92	30,34	31,35 2)	31,30	31,30	22,28	22,28

1) Vuosien 2017 ja 2018 kunnallisveron kasvua heikentävät mm. tuloveroon kohdistuneet vähennykset.

2) Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensationsa kuntien verotuloja aiotaan korottaa vuodelle 2018 yhteisöveron jako-osuutta korottamalla (60 milj. €).

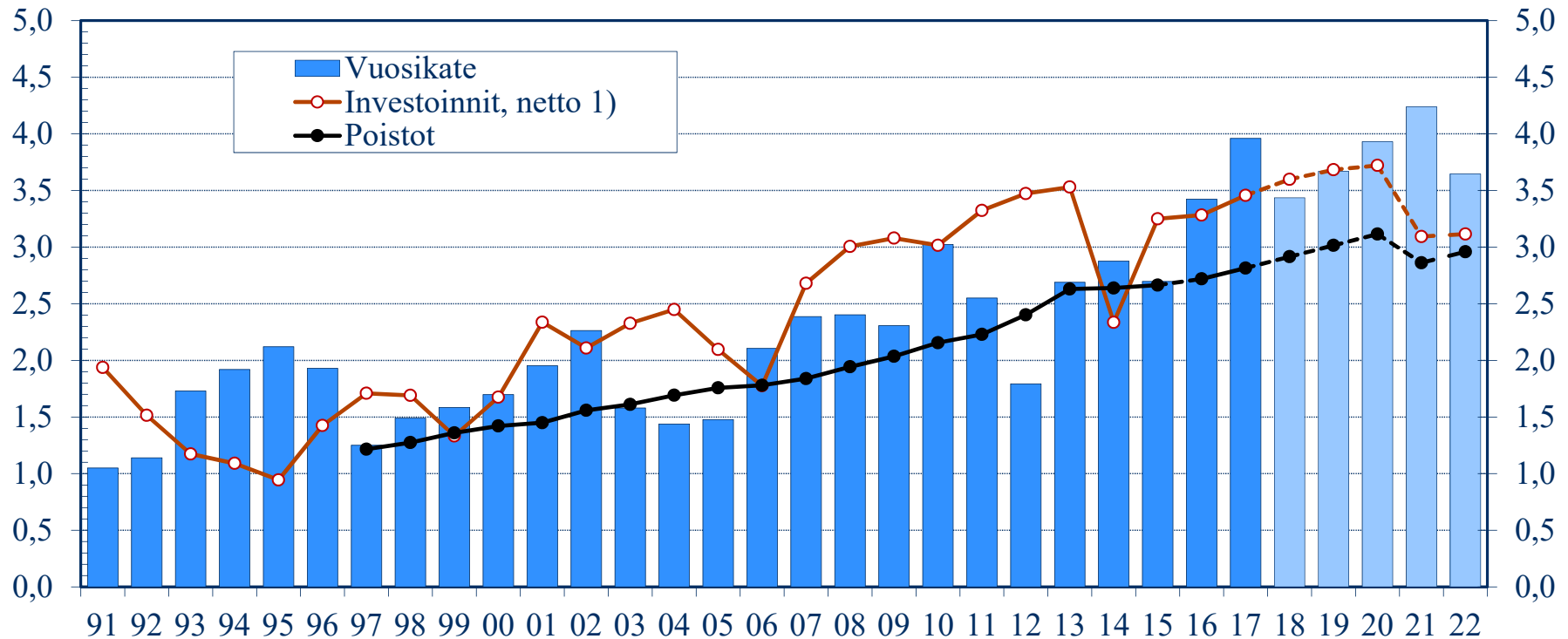
3) Verotulojen kertymä pysyy vuonna 2021 korkeammalla tasolla, kuin maakuntaudistuksesta johtuvat veroprosenttien ja yhteisöveron jako-osuuden leikkaukset antaisivat olettaa. Tämä johtuu siitä, että aiempien verovuosien verot kertyvät kunnille vuonna 2021 vielä aiempien vuosien korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien perusteella.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma vuosina 2016-2022, mrd. €

Tuloslaskelman erä	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toimintatulot	9,35	9,22	9,28	9,44	9,67	7,53	7,72
Toimintamenot	-37,13	-36,72	-37,36	-38,37	-39,72	-19,86	-20,40
Toimintakate	-27,78	-27,50	-28,09	-28,93	-30,05	-12,33	-12,68
Verotulot	22,10	22,55	22,60	23,87	24,62	13,86	13,57
Valtionosuudet	8,83	8,54	8,67	8,51	9,18	2,47	2,53
Rahoituserät, netto	0,27	0,37	0,26	0,22	0,18	0,24	0,22
Vuosikate	3,42	3,96	3,44	3,67	3,93	4,24	3,65
Poistot ja arvonalent.	-2,72	-2,82	-2,92	-3,02	-3,12	-2,86	-2,96
Satunnaiserät, netto	0,38	0,14	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13
Tilikauden tulos	1,08	1,28	0,65	0,79	0,95	1,51	0,82
muutos-%:							
Toimintatulot	1,8	-1,4	0,6	1,8	2,4	-22,1	2,5
Toimintamenot	1,0	-1,1	1,7	2,7	3,5	-50,0	2,7
Verotulot	1,5	2,0	0,2	5,6	3,2	-43,7	-2,1
Valtionosuudet	7,2	-3,3	1,5	-1,8	7,8	-73,1	2,5

Vuonna 2017 toimintatuloja ja –menoja sekä valtionosuuksia pienentää perustoimeentulotuen laskutuksen ja maksatuksen siirto Kelalle sekä kiky-sopimus. Talouden paraneminen vuonna 2021 johtuu pääosin siitä, että veroprosenttien ja yhteisöveron jako-osuuden leikkauksista huolimatta kunnille tilitetään vielä aiempien verovuosien veroja aiempien vuosien korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien perusteella.

Kuntasektorin vuosikate, poistot sekä investoinnit¹⁾ 1991-2022, mrd.€ (arviot painelaskelman mukaan)

Vuosikate paranee 2021 mm. siksi, että veroprosenttien ja yhteisöveron leikkauksista huolimatta kunnille tilitetään aiempien verovuosien veroja aiempien korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien perusteella.

1) Investoinnit, netto = Käyttöomaisuusinvestoinnit-rahoitusosuudet – käyttöomaisuuden myyntitulot. Vuoden 2014 nettoinvestointien tasoon vaikuttaa kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen.

Kuntien ja kuntayhtymien rahoituslaskelma vuosina 2016-2022, mrd. €

Rahoituslaskelman erä	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	3,42	3,96	3,44	3,67	3,93	4,24	3,65
Satunnaiset erät, netto	0,38	0,14	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13
Tulorahoituksen korjauserät	-0,63	-0,53	-0,53	-0,53	-0,53	-0,53	-0,53
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-4,34	-4,63	-4,83	-4,83	-4,93	-4,22	-4,21
Rahoitusosuudet investointeihin ja investointien myyntitulot	1,06	1,18	1,23	1,15	1,21	1,12	1,09
Toiminnan ja investointien rahavirta	-0,11	0,11	-0,55	-0,41	-0,18	0,75	0,14
Rahoituksen rahavirta							
Antolainojen muutokset	-0,11	-0,06	-0,05	-0,05	-0,05	-0,05	-0,05
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2,52	2,27	2,80	2,76	2,58	1,57	1,83
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2,08	-2,01	-2,05	-2,15	-2,20	-1,90	-1,92
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,26	-0,12					
Rahavarojen muutos	0,57	0,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahavarat 31.12.	5,68	6,40	6,55	6,70	6,85	6,73	6,73
Lainakanta 31.12.	18,10	18,42	19,17	19,78	20,16	15,73	15,65

Laskelma sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksesta kuntien
ja kuntayhtymien talouteen (vuoden 2020 tasossa, mrd. €)

Tulos-/rahoituslaskelman erä	Vaikutus tulokseen/ toiminnan ja inv. rahavirtaan mrd euroa
Toimintatulot	-3,2
Toimintamenot ¹⁾	+21,2
Toimintakate	+18,0
Verotulot yhteensä	-11,6
- Kunnallisvero	-11,0
- Yhteisövero	-0,6
Valtionosuudet	-6,0
Vuosikate	-0,4
Poistot	+0,4
Tilikauden tulos	0,0
Nettoinvestoinnit	+0,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	+0,7

Maakuntasektorille siirtyy myös sairaanhoitopiirien velat, joiden arvioidaan kuntatalouden kehitysarviossa olevan 4,1 mrd. vuoden 2021 tasossa.

1) Sisältäen verotuskustannusten aleneman 70 m€.

Kiitos mielenkiinnosta!

Kysymyksiä
tai kommentteja?

Laki Talous Opetus ja kulttuuri Sosiaali- ja terveysasiat Yhdyskunnat ja ympäristö Elinvoima ja työelämä Demokratia ja hallinto

Asiantuntijapalvelut / Talous / Pääekonomistin palsta

På svenska Tulosta

Pääekonomistin palsta

15.3.2018

MINNA PUNAKALLIO
PÄÄEKONOMISTI

LINJOILLA

Tervetuloa Kuntaliiton pääekonomistin Minna Punakallion palstalle! Tällä sivustolla käsittelemme ajankohtaisia talouteen liittyviä asioita. Mukana on myös keskeisiä luentomateriaaleja ja diaseityksiä.

Voit seurata minua Twitterissä @MinnaPunakallio.

Uutiset ja tiedotteet

- Kuntaliiton hallituksen kannanotto kevään 2018 kehysriihen: Kuntien taloudelliset toimintaedellytykset turvattava uudistusten keskellä
Mediatedote julkaistu 15.3.2018
- Ennakkotiedot kuntien tilinpäätösarvioista 2017: Kuntatalous vahvistui, mutta odotuksista jäätin
Mediatedote julkaistu 7.2.2018

Valtion vuoden 2019 budjettiesityksen

(=kuntatalousohjelman)
kuntatalousvaikutukset

Reijo Vuorento
20.9.2018
Twitter: @Reijosergio

Tiivistelmä 1/2
= osa hallituksen budjettipäätöstä

Kuntatalousohjelma vuodelle 2019

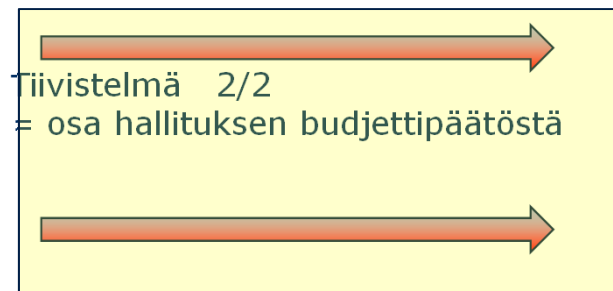
Syksy 2018

Valtiovarainministeriön julkaisu – 26a/2018

Valtion toimenpiteet vuonna 2019 – kustannustenjaon tarkistus alentaa valtionosuutta

Kokonaisuutena valtionapuihin kunnille osoitetaan ensi vuoden talousarvioesityksessä 10,5 mrd. euroa, josta laskennallisten valtionosuudet ovat 9,5 mrd. euroa. **Valtionavut vähenevät 3 prosenttia vuodesta 2018. Valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen sisältyvien toimenpiteiden arvioidaan yhteensä heikentävän kuntataloutta 254 milj. euroa vuoteen 2018 verrattuna.** Tästä suuri osa selittyy negatiivisella kuntien ja valtion välisellä kustannustenjaon tarkistuksella. **Valtio kohdistaa vuonna 2019 lisämäärärahaa lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotihoitoon 15 milj. euroa ja 1 milj. euroa vanhusten kotihoitoon. Rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin osoitetaan 40 milj. euroa. Lukiokoulutuksen uudistamiseen, uuden lukiolain toimeenpanoon ja lukiokoulutuksen laadun kehittämiseen osoitetaan yli 10 milj. euroa. Varhaiskasvatuksen tasa-arvon ja osallistumisasteen edistämiseen kohdennetaan 10 milj. euroa valtionavustuksia.** Avustuksen tavoitteena on pienentää ryhmäkokoja ja palkata lisähenkilöstöä haasteellisilla alueilla toimiviin päiväkoteihin. **Kokeilua viisivuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta jatketaan, ja siihen kohdistetaan 5 milj. euroa.**

Kuntatalousohjelma vuodelle 2019

Syksy 2018

Valtiovarainministeriön julkaisu – 26a/2018

Hallitusohjelman liitteen 6 mukaisten toimenpiteiden, joista merkittävimpiä ovat erikoissairaanhoidon alueellinen keskittäminen, omais- ja perhehoidon kehittäminen ja vanhushuolteen laatusuositus, toimeenpano jatkuu vuonna 2019. Näihin liittyen peruspalvelujen valtionosuuteen tehdään toimenpiteiden arvioituja säästöjä vastaavat vähennykset. Säästöjen toteutuminen riippuu kuntien ja kuntayhtymien ratkaisuksista sekä mahdollisuuksista toteuttaa säästöjä aikaansaavia uudistuksia. **Valtionosuuksia alentaa 213 milj. eurolla valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, joka tehdään vuoden 2016 tilastotietojen perusteella. Indeksikorotuksen jäädytys vähentää 91 milj. eurolla peruspalvelujen valtionosuutta ja 14 milj. eurolla opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan kunnille maksettavia valtionosuuksia.** Kevään julkisen talouden suunnitelman mukaisesti kuntatalouden kannustinjärjestelmien valmistelua jatketaan. **Vuoden 2019 talousarvioesitykseen sisältyy 30 milj. euron siirto peruspalvelujen valtionosuudesta kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään.** Ensi vaiheessa avustuksia on tarkoitus myöntää kunnille ja kuntayhtymille etenkin henkilöstö- ja taloushallinnon digitalisointiin. Käyttötalouden kustannusten kannustinjärjestelmää koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskuntaan syysistuntokaudella 2018. Tätä kannustinjärjestelmää on valmisteltu maakunta- ja sote-uudistuksen jälkeisen kunnan tehtävä- ja kustannusrakenteeseen, joten se voidaan ottaa käyttöön aikaisintaan vuonna 2022.

Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut vähenevät 3 %

Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut, milj. euroa

	2017	2018	2019	Muutos 2018- 2019, %
Laskennalliset valtionosuudet	9 539	9 627	9 538	-0,9 %
VM, peruspalvelujen valtionosuus	8 606	8 577	8 491	-1,0 %
OKM	933	1 051	1 047	-0,3 %
Muut valtionavut	1 000	1 199	965	-19,5 %
Valtionavut yhteensä	10 539	10 826	10 502	-3,0 %

- Muiden valtionapujen vähentymistä selittää muun muassa maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun liittyvien valtionapujen siirtyminen vuonna 2019 kuntataloudesta maakunnille sekä hallituksen kärkihankkeiden päättyminen.

Peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2019

- Peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan 8 491 milj. euroa, joka on 86 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2018 varsinaisessa talousarviossa.
- Valtionosuutta vähentävät muun muassa:
 - » hallitusohjelman mukaiset toimet kuntien tehtävien vähentämiseksi (33 milj. euroa),
 - » kilpailukyky sopimukseen liittyvä valtionosuuden vähennys (29,5 milj. euroa lisävähennystä vuoden 2018 tasoon verrattuna),
 - » valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus (213 milj. euroa).
- Hallitusohjelman mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuteen ei tehdä indeksikorotusta vuodelle 2019 (säästö 91 milj. euroa).
- Kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen on tarkoitus käyttää 10 milj. euroa.
- Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään siirretään 30 milj. euroa.

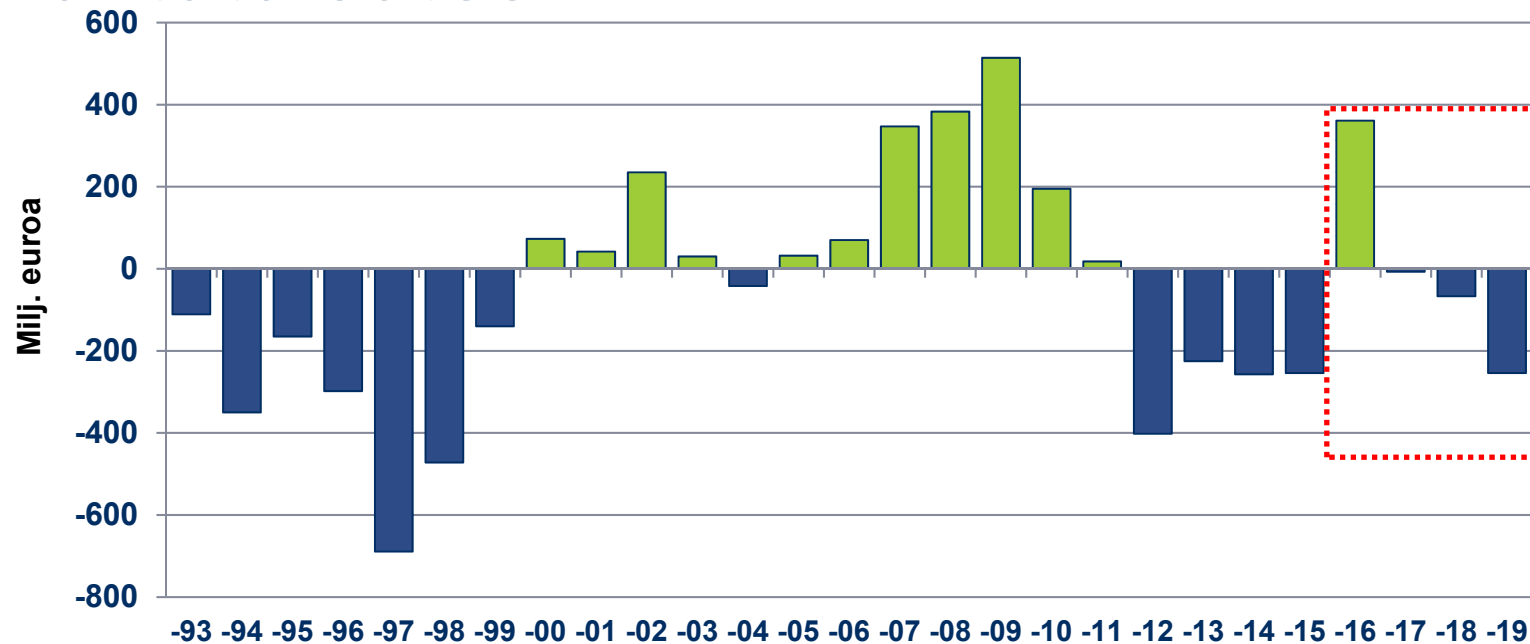
Peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2019

- Valtionosuutta korottavat muun muassa:
 - » kuntien verotulomenetysten kompensatio (223 milj. euroa),
 - » asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos (25 milj. euroa).
- Lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotiapuun osoitetaan 15 milj. euron lisäys ja vanhusten kotihoitoon ja veteraanien kotiin vietäviin palveluihin 1 milj. euron lisäys.
- Valtionosuusprosentti nousee 25,37 prosenttiin, joka on 0,03 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2018. Muutos johtuu kuntien uusista ja laajenevista tehtävistä, joihin myönnetään 100 prosentin valtionosuus.

Muita toimenpiteitä vuoden 2019 TAE:ssä

- Rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin 40 milj. euron lisämäärärahaa.
- Pitkäaikaistyöttömien määräraikaista eläketukea jatketaan.
- Lukiolain uudistamisesta aiheutuviin kustannuksiin osoitetaan 0,4 milj. euroa vuonna 2019 (100 % valtionosuus). Lisäksi uuden lukiolain toimeenpanoon ja lukiokoulutuksen laadun kehittämiseen ehdotetaan 10 milj. euroa.
- Varhaiskasvatuksen tasa-arvon ja osallistumisasteen edistämiseen kohdennetaan 10 milj. euroa.
- Kokeilua viisivuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta jatketaan, ja siihen kohdistetaan 5 milj. euroa.
- Liikkuva koulu - ja Liikkuva opiskelu -toimintaan 2,5 milj. euroa.
- Ammatillisen koulutuksen uudistuksen toimeenpanoa jatketaan. Sitä tuetaan edelleen 15 milj. eurolla vuonna 2019.

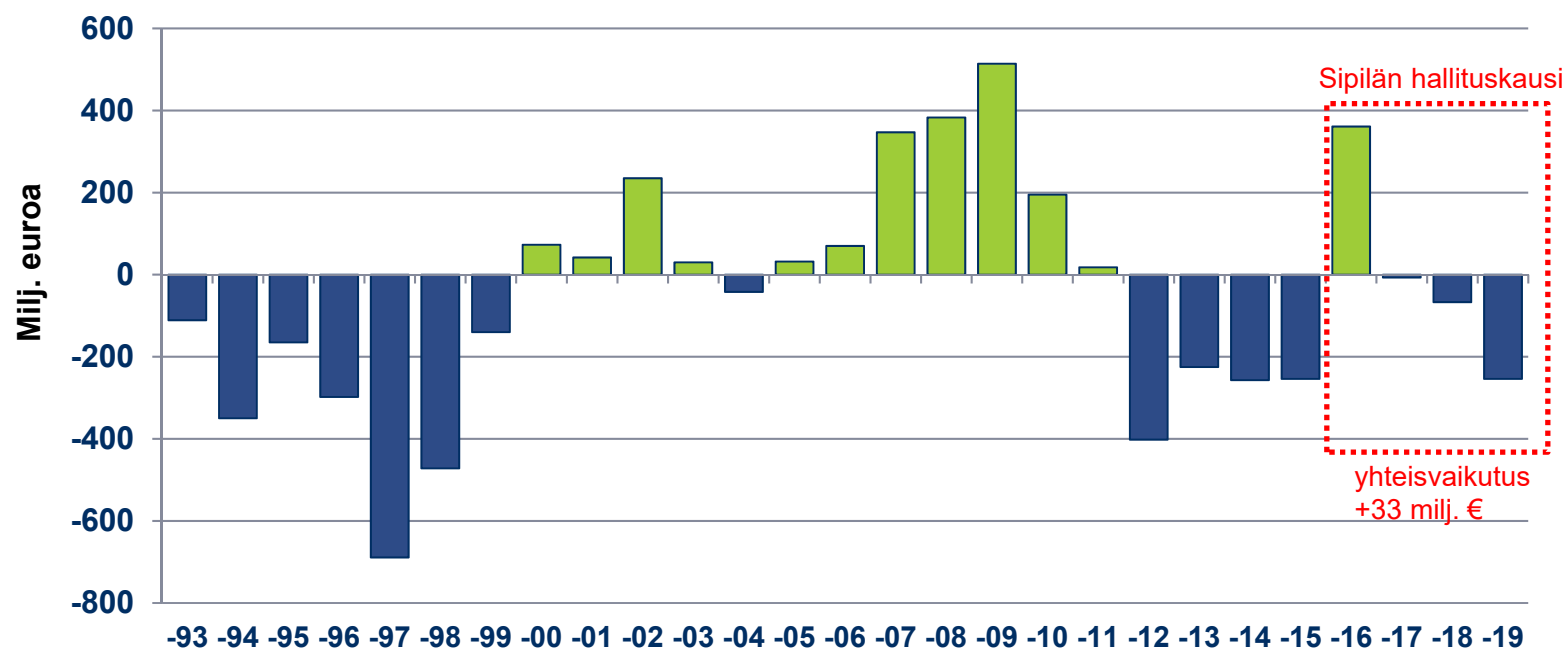
Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

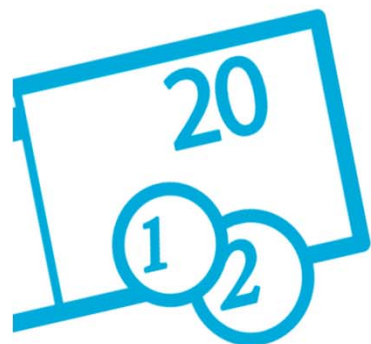
- Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus on vuoden 2019 talousarvioesityksessä 254 milj. euroa kuntataloutta heikentävä.

- Suurin osa heikennyksestä selittyy lakisääteisellä kustannustenjaon tarkistuksella, joka ei ole varsinainen päätösperäinen toimenpide.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Hallitusohjelman ja kehysriihen vaikutukset kuntien talouteen

Toimenpide	Hallituksen tavoite/arvio	Kyselyn tulos
Erikoissairaanhoidon tehostaminen	260 M€	yli 250 M€ saavuttamatta
Työajanpidennys	216 M€	noin 200 M€ saavuttamatta
Varhaiskasvatuksen asiakas-maksualenema	91 M€	Maksualeneman ja kompensaaion talousvaikutus yhteensä 65 M€
Uudistuksen valmistelukustannukset	Ei arvioita	24 M€ Vuonna 2018 18 M€ Vuonna 2019

Tiedot perustuvat Kuntaliiton kyselyyn, johon vastasi kesä-elokuun 2018 aikana 89 kuntaa ja kuntayhtymää sekä 11 sairaanhoitopiiriä. Säästöt on arvioitu vuoden 2019 loppuun.

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen Sipilän hallituskaudella

- Sipilän hallituskaudella 2016-2019 valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen on ollut VM:n mukaan **+33 milj. €**
- Kuntaliitto kysyi kunnilta hallituksen säästölakien toteutumisesta sekä vuosina 2017 että 2018. Molemmissa kyselyissä kunnat vastasivat säästöjen jääneen murto-osaan.
- Sipilän hallituskaudella valtion toimien yhteisvaikutus kuntatalouteen on siis VM:n arviota pienempi.

Rahoitusperiaatteen toteutuminen

Kuntatalousohjelmassa rahoitusperiaatteen toteutumista arvioidaan tarkastelemalla yksittäisen kunnan poikkeamaa rahoituksellisesta tasapainosta (toiminnan ja investointien rahavirta) veroprosentiksi muunnettuna.

	Laskennallinen tuloveroprosentin korotuspaine tai alentamismahdollisuus	
Prosenttiyksikköä	2019	2020
	kuntien lukumäärä	kuntien lukumäärä
Korotuspaine yli 3	82	92
Korotuspaine välillä 2-3	40	37
Korotuspaine välillä 1-2	50	51
Korotuspaine välillä 0-1	54	50
Korotuspaine, yhteensä	226	230
Alentamismahdollisuus välillä 0-1	32	34
Alentamismahdollisuus välillä 1-2	24	19
Alentamismahdollisuus välillä 2-3	9	8
Alentamismahdollisuus yli 3	4	4
Alentamismahdollisuus, yhteensä	69	65
Yhteensä	295	295

Vuonna 2019 laskennallista tuloveroprosentin korotuspainetta olisi kolmella neljäsosalla kuntia ja neljäsosalla kuntia korotuspaine olisi yli 3 prosenttiyksikköä.

Kuntaliiton päivitettyt veroennustekehikot

Taloustorstai 20.9.2018

Benjamin Strandberg

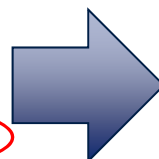

Tilivuosi 2018 - ei merkittäviä muutoksia sitten elokuun

- Kunnallisveron kokonaiskertymään + 20 miljoonaa
 - » Tarkennuksia ennakoiden kertymiin, oikaisuihin ja ennakonpalautuksiin
 - » KL:n ennuste täysin linjassa VM:n omaan arvioon kuluvasta vuodesta
 - » **HUOM!** Marraskuun maksuunpanotilitys peritään kunnilta normaalisti marraskuun tilitysten yhteydessä mutta ennakonpalautukset poikkeuksellisesti joulukuussa
- Yhteisövero laskee noin -60 miljoonaa elokuusta
 - » Maksuunpantava vero 2017 (ulkomaisen veron hyvitys)
 - » Myös 2018 vuoden ennakot odotettua alhaisempia
- Lopullinen kiinteistövero: laskee ennakotiedoista noin -15 miljoonaa euroa

Loppuvuoden tilitykset koko maassa vuonna 2017 ja arvio vuodelle 2018

KUUKAUSITILITYKSET MAKSUKUUKAUDELTA Milj. €					2017
Vero- vuosi	Syys	Loka	Marras	Joulu	
2017 E	1 508,9	1 545,7	1 526,2	1 516,9	
2016 E	12,4	18,9	-1 411,7	241,6	
2015 vl	4,3	4,4	6,7	2,0	
-> 2014	2,3	3,3	9,3	2,0	
YHTEENSÄ	1 527,9	1 572,2	130,5	1 762,5	

KUUKAUSITILITYKSET MAKSUKUUKAUDELTA Milj. €					2018
Vero- vuosi	Syys	Loka	Marras	Joulu	
2018 E	1 569	1 606	1 581	1 581	
2017 E	6	12	-130	-1 540	
2016 vl	4	4	5	0	
-> 2015	2	3	9	2	
YHTEENSÄ	1 582	1 626	1 466	43	

Maksuunpanotilitys +
Ennakonpalautukset +
Muut ennakot

Jäännösverot +
Muut ennakot

Maksuunpanotilitys
+ muut ennakot

Ennakonpalautukset +
Jäännösverot 1 +
Muut ennakot

Veroennustekehikot 18.9.2018

- Huomioitu budjettiriihessä linjatut verotuksen muutokset ja valtiovarainministeriön 14.9. julkistamat ennusteet
- Elokuun tilitykset sekä Verohallinnon 10.9. julkaisemat ennakkotiedot verovuoden 2017 verotuksesta

Työllisyys ja ansiotulot kasvaa

- mutta verotulot laahaavat (?)

KUNNALLISVERON VEROPOHJA				KOKO MAA , Milj. €		
ANSIOTULOT	2017**	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
Palkkatulot yhteensä	85 800	89 000	92 100	95 500	98 400	101 500
<i>Muutos %</i>	2,4	3,7	3,5	3,6	3,0	3,1
Eläketulot	30 990	32 010	33 100	34 260	35 460	36 740
<i>Muutos %</i>	2,9	3,3	3,4	3,5	3,5	3,6
Työttömyysturva	4 370	4 180	3 990	4 080	4 140	4 250
<i>Muutos %</i>	-10,2	-4,4	-4,5	2,2	1,4	2,7
ANSIOTULOT YHTEENSÄ	129 170	133 380	137 630	142 520	146 910	151 630
<i>Muutos %</i>	1,8	3,3	3,2	3,6	3,1	3,2

Vähennykset kovassa kasvussa 2017

-kasvua myös kuluvana ja ensi vuonna

VÄHENNYKSET	2017**	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
Palkansaajan vak.maksut	8 200	8 900	9 340	9 670	9 720	10 160
Eläketulovähennys	6 320	6 160	6 070	6 040	4 800	4 970
Ansiotulovähennys	6 180	6 260	6 220	6 120	6 050	6 000
Perusvähennys	3 370	3 370	3 710	3 620	3 180	3 110
VÄHENNYKSET YHT.	28 970	29 690	30 410	30 610	28 890	29 430
<i>Muutos %</i>	8,9	2,5	2,4	0,7	-5,6	1,9
<i>Vähennysaste, %</i>	22,43	22,26	22,10	21,48	19,67	19,41

Työntekijöiden alentuneet työttömyysvakuutusmaksut -0,4 % - yksiköllä vuonna 2019 vaikuttaa vähennyksiin alentavasti

Maksettava kunnallisvero

- "normalisoituuko" vuosille 2018-2019

MAKSETTAVA KUNNALLISVERO					KOKO MAA , Milj. €		
VEROVUOSI	2016	2017**	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
VERO (Tulon perusteella)	19 920	19 937	20 591	21 292	22 223	9 829	10 177
Työtulovähennys	812	1 100	1 230	1 310	1 210	115	112
Muut vähenn. verosta	323	287	221	212	253	34	20
Vähenn. verosta yhteensä	1 135	1 387	1 451	1 522	1 463	149	132
MAKSETTAVA VERO	18 785	18 550	19 140	19 770	20 760	9 680	10 045
<i>Muutos %</i>	0,8	-1,3	3,2	3,3	5,0	-53,4	3,8

Uusi
hallitusohjelma

Kunnallisveron tilitykset

- TA -vuoden ennakot odotetaan myös kehittyvän hyvin

KUNNALLISVERON TILITYKSET			KOKO MAA , Milj.€		
TA -VUODEN ENNAKOT	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
Tilitys kunnille TA-vuodelta	17 920	18 490	19 400	9 010	9 340
Muutos %	2,0	3,2	4,9	-53,6	3,7
Osuus maksettavasta %	93,6	93,5	93,4	93,1	93,0

Kunnallisveron tilitykset

Vanhat verovuodet sekoittavat ”rytmin”

TILITYKSET ED. VUODELTA	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
Ennakot (tammi-lokakuu)	2 210	1 200	1 200	1 240	540
Maksuunpanotilitys + muut	-1 670	-170	-170	-160	-60
Tilitys kunnille ed.vuodelta	540	1 030	1 030	1 080	480
TILITYKSET VUODELTA t-2	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
Jäännösverot + muut	360	360	150	150	160

	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
TILITYKSET YHTEENSÄ	18 880	19 950	20 630	10 290	10 020
<i>Muutos %</i>	<i>-0,1</i>	<i>5,7</i>	<i>3,4</i>	<i>-50,1</i>	<i>-2,6</i>

Maksettava yhteisövero

MAKSETTAVA YHTEISÖVERO				KOKO MAA , Milj.€			
VEROVUOSI	2016	2017**	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
VEROTETTAVA TULO	27 603	27 940	30 450	32 080	33 450	34 950	36 340
<i>Muutos %</i>	23,1	1,2	9,0	5,4	4,3	4,5	4,0
MAKSETTAVA YHTEISÖVERO	5 521	5 590	6 090	6 420	6 690	6 990	7 270
<i>Kuntaryhmän osuus</i>	<i>0,3092</i>	<i>0,3034</i>	<i>0,3135</i>	<i>0,3135</i>	<i>0,3130</i>	<i>0,2228</i>	<i>0,2228</i>
KUNTIEN OSUUS YHT.VEROSTA	1 717	1 700	1 910	2 010	2 090	1 560	1 620
<i>Muutos %</i>	3,8	-1,0	12,4	5,2	4,0	-25,4	3,8

Yhteisöveron tilitykset

YHTEISÖVERON TILITYKSET					
TILIVUOSI	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
Verovuodelta 2016	10	0	0	0	0
Verovuodelta 2017	330	10	0	0	0
Verovuodelta 2018	1 440	370	10	0	0
Verovuodelta 2019	100	1 550	330	10	0
Verovuodelta 2020		100	1 650	320	10
Verovuodelta 2021			100	1 230	230
Verovuodelta 2022				40	1 310
Verovuodelta 2023					50
TILITYKSET YHTEENSÄ	1 860	2 030	2 090	1 600	1 600
<i>Muutos %</i>	-0,5	9,1	3,0	-23,4	0,0

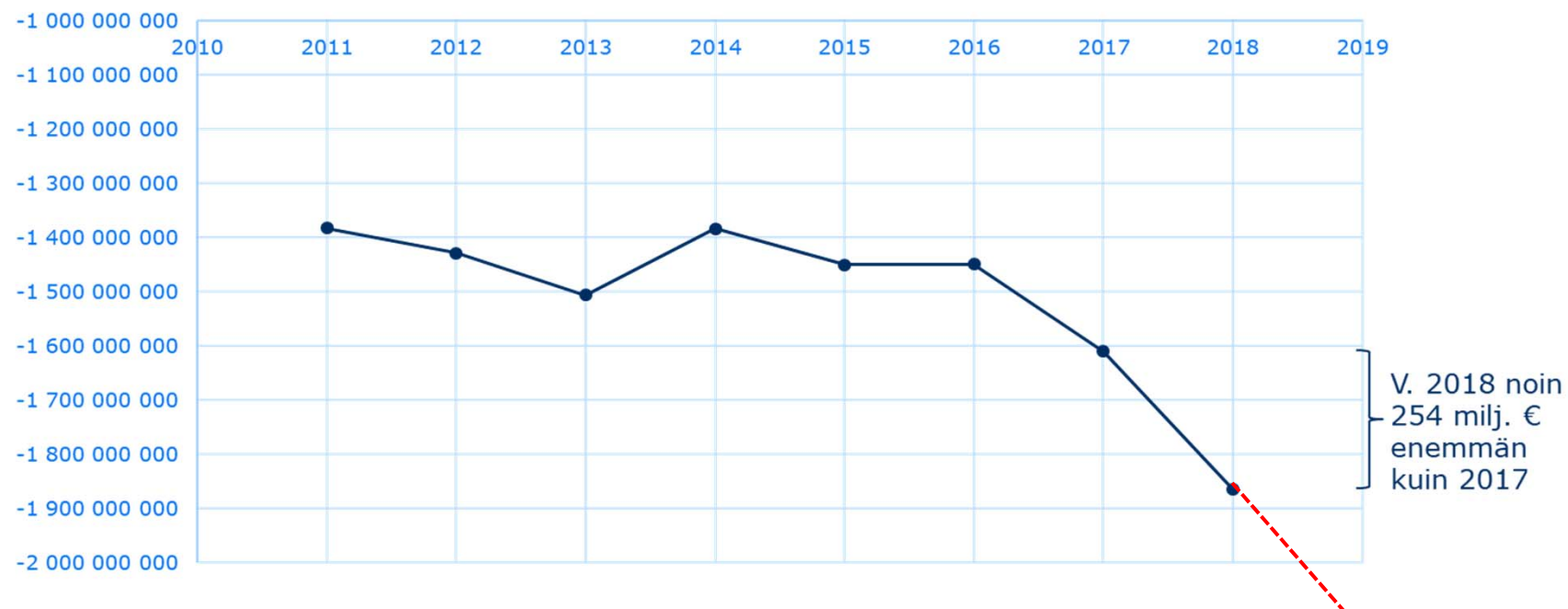
Kiinteistövero

KIINTEISTÖVERON VEROPOHJA JA MAKSETTAVA VERO				KOKO MAA , Milj.€		
VEROTUSARVOT ja PROSENTIT /						
VEROVUOSI	2017	2018	2019**	2020**	2021**	2022**
Yleisen kiinteistövero-% alaiset						
maapohja	44 878	45 597	47 000	48 000	49 000	50 000
rakennukset	53 185	53 681	53 500	54 000	54 500	54 500
Vero % (0,60-1,35 / 0,80-1,55 / 0,93-1,80 / 0,93-2,00)	1,06	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07
VERO	1 040	1 058	1 071	1 087	1 103	1 114
Vakituiset asuinrakennukset	117 450	118 321	123 000	125 000	127 000	130 000
Vero % (0,32-0,75 / 0,37-0,80 / 0,41-0,90 // 0,41-1,00)	0,49	0,49	0,49	0,49	0,49	0,49
MAKSETTAVA KIINT.VERO	1 802	1 843	1 880	1 910	1 940	1 970
Muutos %	7,5	2,3	2,0	1,6	1,6	1,5

KUNTIEN VEROTULOT YHTEENSÄ				KOKO MAA , Milj.€		
TILIVUOSI	2017	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
Verolaji						
Kunnallisvero	18 903	18 880	19 950	20 630	10 290	10 020
<i>Muutos %</i>	0,1	-0,1	5,7	3,4	-50,1	-2,6
Yhteisövero	1 869	1 860	2 030	2 090	1 600	1 600
<i>Muutos %</i>	21,5	-0,5	9,1	3,0	-23,4	0,0
Kiinteistövero	1 774	1 815	1 850	1 880	1 910	1 940
<i>Muutos %</i>	6,3	2,3	1,9	1,6	1,6	1,6
VEROTULOSSI KIRJATTAVA	22 546	22 555	23 830	24 600	13 800	13 560
<i>Muutos %</i>	2,0	0,0	5,7	3,2	-43,9	-1,7

Mitä jos..?

Kuntaryhmän ennakonpalautukset vuosina 2011-2018

Mitä jos...?

- Hallitusohjelma 2020 – verolinjaukset?
- Verotuksen joustava valmistuminen – Verohallinnon ennakkotiedot verovuodesta 2018?
- Tilitysjärjestelmän uudistustarve ja tämän vaikutukset?
- Kiinteistöverouudistus 2020

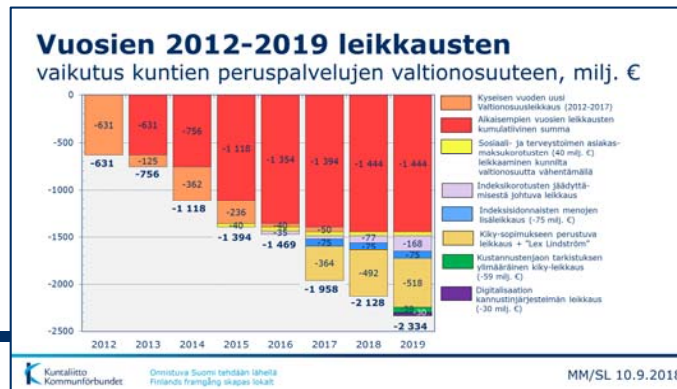
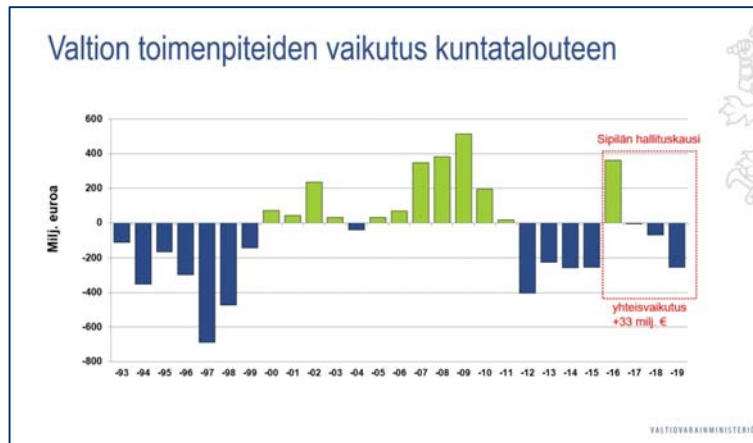
Kiitos!

Kuntakohtaiset ennakkolliset valtionosuuslaskelmat 2019

Laskelmapäivitys 14.9.2018

Sanna Lehtonen, Suomen Kuntaliitto

Sanna Lehtonen @lehtonenKL · 11 t

Koko setti laskelmia on nyt päivitetty @Kuntaliitto'n nettiin - olkaa hyvä! 🙌

- 1 Ennakollinen #valtionosuus vuodelle 2019
- 2 #Valtionosuuslaskuri 2019
- 3 Laskelma #kotikuntakorvaus'ksista 2019
- 4 Tarkempi #selvitys siitä, mitä laskelmat on syöneet

kuntaliitto.fi/asiantuntijapa...

Kuntaliitto.fi

Laki Talous Opetus ja kulttuuri Sosiaali- ja terveysasiat Yhdyskunnat ja ympäristö

Liitteet

Ennakollinen laskelma vuoden 2019 valtionosuudesta (excel)
Lähde: Kuntaliitto 14.9.2018

Mitä 14.9.2018 laskelma sisältää? Mitä luvuissa on otettu huomioon? (PDF)
Lähde: Kuntaliitto 14.9.2018

Valtionosuuslaskuri 2019 (excel-työkirja)
Lähde: Kuntaliitto 18.9.2018

Kotikuntakorvaukset 2019, ennakkolaskelma (excel)
Lähde: Kuntaliitto 14.9.2018

talous

valtionosuudet

1

5

12

|||

18.9.2018, Kuntaliitto / Sanna Lehtonen

KUNNAN VALTIONOSUUSRAHOITUS 2019

Taulukon täyttöohje:

Valitse, syötä tai tarkista sinisten kenttien tiedot

Tiedot siirtyvät automaattisesti työkirjan muista taulukoista keltaisiin kenttiin. Tarkista tiedot.

Lisätiedot: Suomen Kuntaliitto / Sanna Lehtonen, p. 050-5759090

Kunta: Joroinen Klikkaa solu aktiiviseksi ja valitse kunta alasvetovalikosta

Asukasluku 31.12.2017: 4 917

YHTEENVETO

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (VM)	euroa	euroa/asukas
Ikärakenne	16 383 222	3 331,95
Sairastavuus	7 179 302	1 460,10
Muut		
Kunnan		
Kunnan		
Valtion		
Lisä		1 %
Valti		11 %
- m		20 %
Vuod		0 %
Kunnan p		77 %
Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus (+tasauslisä/-tasausvähenys)	2 945 918	599,13
1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (VM)	11 746 284	2 388,91
2. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-366 229	-74,48
Sisältää		
- kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutukseen	-79 €/asukas	-388 443
- kunnan omarahoitusosuus ammatilliseen koulutukseen	-175 €/asukas	-860 475
- positiiviset erät (esim. lukiorahoitus, vammaiskorotukset, opistot, taidelaitokset, apip)		882 689
Kunnan valtionosuusrahoitus 2019	11 380 055	2 314,43
Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset		
Kotikuntakorvausmenot (-)	-147 184	
Kotikuntakorvaustulot (+)	52 801	
Kotikuntakorvaukset, netto	-94 382	
Valtionosuusmaksatus		
kunnan peruspalvelujen valtionosuus +/- OKM:n valtionosuus +/- kotikuntakorvaukset	11 285 673	2 295,24
kuukausi-erä, maksetaan jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä	940 473	191,27

Myös valtionosuus-

laskuri lisätty

18.9.2018!

Myös valtionosuus-
laskuri lisätty
18.9.2018!

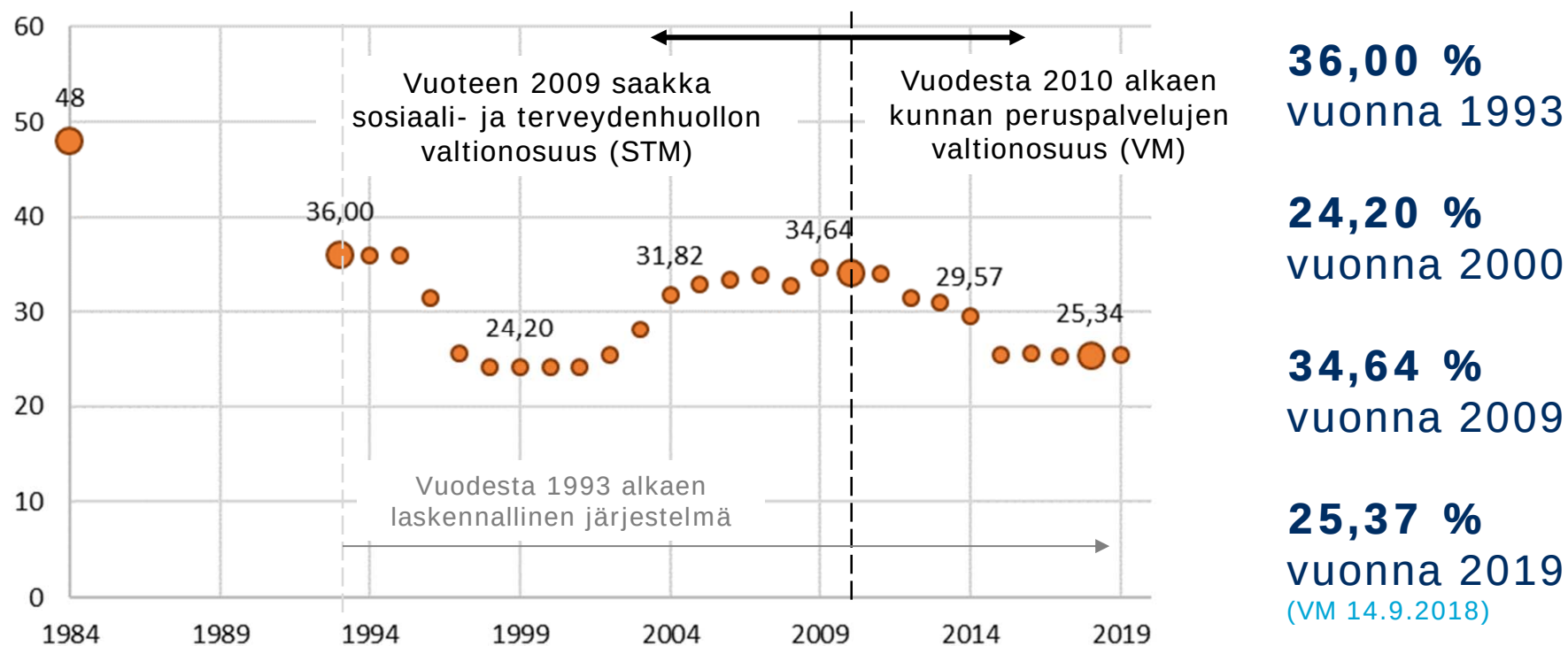
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus 28.90.30	pohjalla 2018 (1000 €)	taso 2019 (1000 €)
Valtion- ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus 2016 --> 2019		-213 400
- mistä kilpailukyky sopimuksesta johtuva kaksinkertainen valtionosuusvähennys		-59 000
Verotulomenetysten kompensaatio vuodelle 2019		224 000
Verotulomenetysten kompensatiot vuosina 2010-2018	1 743 000	
Indeksijäädytys 2019 (1,3 %)		-91 500
- vuonna 2018	-42 334	
- vuonna 2017	-74 800	
- vuonna 2016	-34 602	
Indeksijäädytykset yhteensä 2016-2019		-243 236
Kilpailukyky sopimuksen vaikutus valtionosuuteen	-467 870	-497 300
Perustoimeentulotuen kuntien maksuosuus (vuoden 2017 toteutuma)	-330 847	
Vuoden 2017 talousarvion kuntien perustoimeentulotuen rahoitusosuuden korjaus		
--> Kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuen kustannuksiin, yhteensä 2019		-367 800
Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen	-63 688	-85 300
Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä (siirto momentille 28.90.32)		-30 000
Pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen pieneneminen	-24 141	-20 900

Muuta:

- Tasaus (10.9.2018)
- Kotikuntakorvaukset, perusosa 6 600,17 €

Sosiaali- ja terveydenhuollon (-2009 saakka) ja peruspalvelujen valtionosuuden (2010- alkaen)

Valtionosuusprosentin muutos

Mitä 14.9.2018 laskelma sisältää?

- ...
- **Poliittiset päätökset kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutoksista**
(muutos valtionosuudessa)
 - » Alueellisen erikoissairaanhoidon järj. tehostaminen (-22 milj. €)
 - » Lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu (+15 milj. €)
 - » Säästö omais- ja perhehoidon kehittämisen johdosta (-6,3 milj. €)
 - » Vanhuspalvelujen laatusuosituksen tarkistamisen (-4,3 milj. €)
 - » Vanhusten kotihoito ja veteraanien kotiinvietyt palvelut (+1,0 milj. €)
 - » Yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhteen muutos varhaiskasvatuksessa (-0,63 milj. €)
- ...

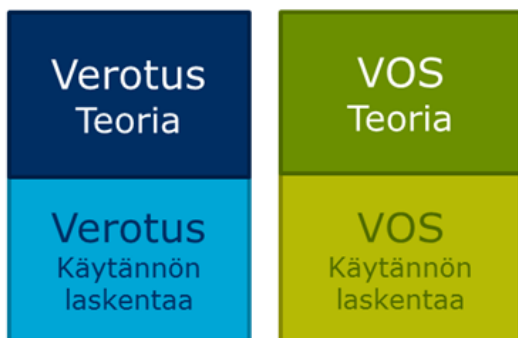
Mitä 14.9.2018 laskelma **ei sisällä?**

- Kaikkia määräytymistekijöitä ei vielä ole päivitetty
 - » Koulutustaustakerroin
 - » Työpaikkaomavaraisuus
- Verotiedot päivittyvät → Tulopohjan tasaus tarkentuu
- Veromenetysten kompensaatiot tarkentuvat

Suosittu perustietopaketti, joka yhdistää teoriaa ja käytännön harjoituksia

FCG: Kunnan verotulot ja valtionosuudet -koulutus

13.-14.3.2018 Helsinki
22.-23.5.2018 Tampere
23.-24.8.2018 Helsinki + etä
20.-21.11.2018 Tampere

Kunnan verotulot ja valtionosuudet -koulutus

"Koulutus oli hyvä ja vuorovaikutteinen. Tehtävien tekeminen välissä toi auttoi ymmärtämään. Myös osallistujakuntien käyttäminen esimerkkinä oli hyvä asia."

"Kouluttajalla hyvä asenne asiaan ja kouluttamiseen!"

"Hyvä ja käytännönläheinen koulutus, syvensi ymmärrystä asiasta. Tällaisia koulutuksia lisää!"

"Kouluttajalta energinen ja mielenkiintoa ylläpitävä päivä."

"Koulutus oli käytännön läheistä, käytiin konkreettisesti läpi lukuja ja taulukoita. Erittäin hyödyllinen koulutus. Pieni ryhmä oli myös hyvä."

"Kouluttaja osasi miettiä laskelmia kuntien näkökulmasta - millä on merkitystä ja millaisia kysymyksiä voi tulla. Aikaa oli keskustelulle ja osallistujien vuorovaikutukselle."

"Aiheesta varsin vähän koulutusta tarjolla. Kouluttajat erinomaisia."

"Erityisen käytännönläheinen ja konkreettinen esimerkein. Pisteet siitä!"

 Numeerinen osallistujapalaute (1-5):

○ Kokonaisarvio: 4,67

Lisätiedot

Sanna Lehtonen

Kehittämispäällikkö, kuntatalousyksikkö

Suomen Kuntaliitto

Toinen Linja 14, FI-00530 Helsinki, Finland

Tel. +358 9771 2079

Mob. +358 50 575 9090

[Sanna.Lehtonen\(at\)kuntaliitto.fi](mailto:Sanna.Lehtonen(at)kuntaliitto.fi)

www.kuntaliitto.fi / www.kommunforbundet.fi / www.localfinland.fi

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kuulumiset

- Lausunto 118
- Ympäristöyleisohje

Taloustorstai 20.9.2018, Kuntatalo

Sari Korento

Lausunto (118) kuntien ja kuntayhtymien yli- ja alijäämäerien tulkinnasta

- Taseen kertyneen alijäämän tai ylijäämän määrään on voitu vaikuttaa erilaisin kirjanpidollisin ratkaisuin
 - » Aloittavan taseen muodostuminen vuonna 1997
 - » Liittymismaksurahastojen siirtäminen edellisten tilikausien yli-/alijäämään
 - » Kertaluonteiset omaisuuden luovutusvoitot ja –tappiot
- **toimintakertomuksessa** oikean ja riittävän kuvan niin vaatiessa **kuvattava** kertyneen ylijäämän tai alijäämän määrään **aikaisemmilla tilikausilla vaikuttaneita tekijöitä**

Lausunto (118) kuntien ja kuntayhtymien yli- ja alijäämäerien tulkinnasta

- katettavaa alijäämää määriteltäessä taseeseen merkityt investointivaraukset ja poistoerot sekä muut omat rahastot kuin arvonnkorotusrahostot huomioidaan alijäämää pienentävinä erinä
- Oman pääoman muutoksia kuvaavan liitetiedon yhteydessä voidaan esittää tieto kertyneen ylijäämän tai alijäämän määrästä, jossa tuloksenkäsittelyerät on otettu huomioon

Lausunto (118) kuntien ja kuntayhtymien yli- ja alijäämäerien tulkinnasta

- Vastaavalla tavalla em. tuloksenkäsittelyerät voidaan rinnastaa ylijäämäeriin esimerkiksi kuntayhtymää purettaessa
 - » Tuloksenkäsittelyerien kirjaamisessa on toiminnan jatkuessa noudatettava kuitenkin kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laadintaa koskevassa yleisohjeessa annettuja periaatteita.

Yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä

- Hyväksytty 28.8.2018
- Muutoksia lakiviittauksiin ja muita vähäisiä tarkistuksia
- ympäristötulot esitetään kirjanpidossa luonteensa mukaan joko tuloina tai menonsiirtoina
 - » Menonsiirtoja ovat esimerkiksi ympäristöinvestointien rahoitusosuudet

Kiitos!

Yhteystiedot:
Suomen Kuntaliitto

Kehittämispäällikkö Sari Korento
Puh. 09 771 2616, 0500 476 747

sari.korento(at)kuntaliitto.fi
www.kunnat.net

Lastensuojelun vaikuttavuustyökalu

Ajankohtaiskatsaus

Taloustorstai, 20.9.2018
Anssi Haapala

PÄÄKIRJOITUS

H5 17. syyskuuta 2018

Perheet tarvitsevat enemmän tukea

Huostaan otettuja lapsia ja nuoria on noin 18 000. Suuri määrä kertoo osaltaan siitä, että perheitä ei ole kyetty auttamaan ajoissa. Useimmissa tapauksissa huostaanoton voisi välttää, jos perheet saisivat tukea jo ennen kuin heillä on varsinaista lastensuojelun tarvetta. Kiireellisten huostaanottojen määrä on lisääntynyt eniten yli 13-vuotiaiden ryhmässä. Se kertoo, ettei riskejä ja tuen tarvetta ole tunnistettu ajoissa. Varhaista tukea ja ehkäisevää toimintaa – kuten perhetyötä – ei kuitenkaan ole kaikissa kunnissa riittävästi.

atkin toimintaa. Myös pääkaupunkiseudulla toiminta on hyvä esimerkki siitä, miten johtamiseksi voidaan vaikuttaa myönteisesti kovien kokemusten suorien kehityksen.

Helsinki on onnistunut perhetyössä.

Lasteuspalvelujen arvioinnissa suurin ongelma on työntekijöiden kuormittuminen. Yhdellä sosiaalityöntekijällä on keskimäärin kuusi vauhtia lasten neuvolassa. Useassa kunnassa on kehitteillä moniammatillista yhteistyötä terveydenhuollon ja muiden sosiaalipalvelujen ammattilaisten kanssa, jotta avustusta kyettäisiin vastaamaan paremmin lasten ja perheiden tarpeisiin. Lastensuojelu onnistuu tehokkaasti, jos se kykenee rakentamaan luottamuksellista yhteistyötä perheiden kanssa. Perheen osallisuus, päivittäiset tai koulun välistä empiä ja muuta tukemista, koulun ja terveydenhuollon kanssa yhteistyötä, josta on oltava huolellisesti tiedossa.

Huostaan otettuja lapsia ja nuoria on noin 18 000. Suuri määrä kertoo osaltaan siitä, että perheitä ei ole kyetty auttamaan ajoissa. Useimmissa tapauksissa huostaanoton voisi välttää, jos perheet saisivat tukea jo ennen kuin heillä on varsinaista lastensuojelun tarvetta. Kiireellisten huostaanottojen määrä on lisääntynyt eniten yli 13-vuotiaiden ryhmässä. Se kertoo, ettei riskejä ja tuen tarvetta ole tunnistettu ajoissa. Varhaista tukea ja ehkäisevää toimintaa – kuten perhetyötä – ei kuitenkaan ole kaikissa kunnissa riittävästi.

Lastensuojelussa, alan kuin milloinkin sosiaalipalvelussa, on suuret kustannusterot. Pienessä kunnassa moniammatillista tukea on ehkä yksi viides vuodessa, joten erityisosaamista heidän auttamiseen ei välttämättä ole. Siksi yhteistyötoimen keskeinen tavoite palvelujen järjestämisen siirtäminen nykyisiin kuntiin suuremmille toimijoille parantaa lastensuojelun toimintatavallisuutta monella tavalla.

Hyviä esimerkkejä varhaisen tuen perhetyöstä on muun muassa Helsingissä. Vileynneidit ja huostaan otettujen vauvojen vanhemmat saavat apua aamua helpommin. Äitiys- ja lastenneuvola on myös perhetyöntekijä. Yhteistyö päiväkotien, koulujen ja terveydenhuollon kanssa on parantunut.

Laitoshoido
100 000
€/vuodessa

Ammatillinen
perhekoti
70 000
€/vuodessa

Sijaisperhe
35 000
€/vuodessa

- 500+ tapaamista lastenneuvolan terveydenhoitajan kanssa
- 400 käyntiä nuorisopsykiatrian poliklinikalla tai
- intensiivistä perhetyötä jopa seitsemäksi vuodeksi.

Lastensuojelun vaikuttavuusmittari

ARVOA asiakastyöhön -työväline on Kuntaliiton kehittämä lastensuojelutyön vaikuttavuutta arvioiva mittari. Se soveltuu työvälineeksi lapsi- ja perhepalveluiden sekä lastensuojelun asiakastyöhön.

Lisäarvoa

Kunnalle

Työntekijälle

Asiakkaalle

Mittari on kattavan kehittämistyön tulos

2013 – 2015: projekti I

- Kehitettiin mittari ja rakennettiin sähköinen tiedonkeruujärjestelmä
- Toteutettiin pilotti lastensuojelussa
- Analysoitiin kerätyt aineistot: väliraportti (Aaltio 3/2015) ja loppuraportti (Aaltio 9/2015)

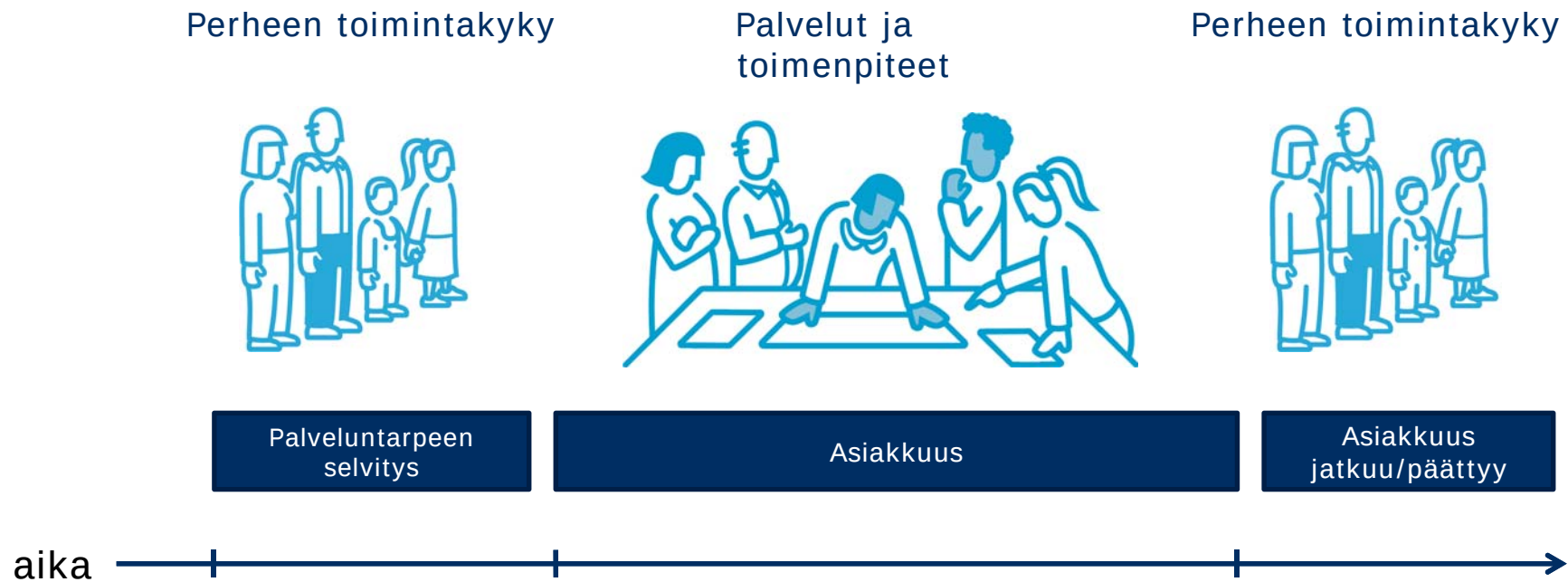
2015 – 2017: projekti II

- Käynnistettiin mittarin jatkokehittäminen
- Laajennettiin käyttöä lapsi- ja perhepalveluihin
- Käynnistettiin uuden seuranta-aineiston keruu ja analysointi

2018 –: vaikuttavuusmittarista luokitustuote

- Toiminta laajentunut uusiin kuntiin
- Mittarin kehitystyötä jatketaan
- Aineiston analysointia jatketaan

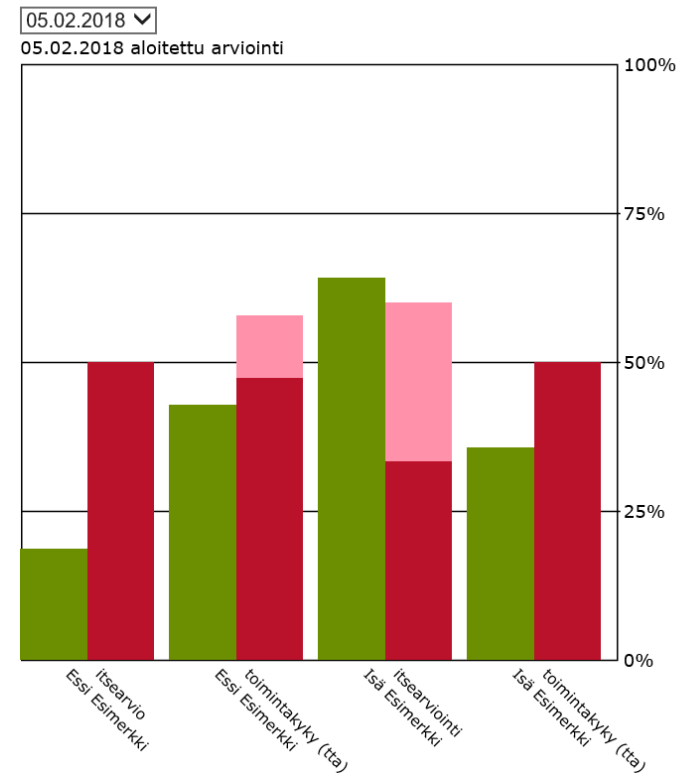
Vaikuttavuuden mittaaminen

Mittarista saatavat tiedot

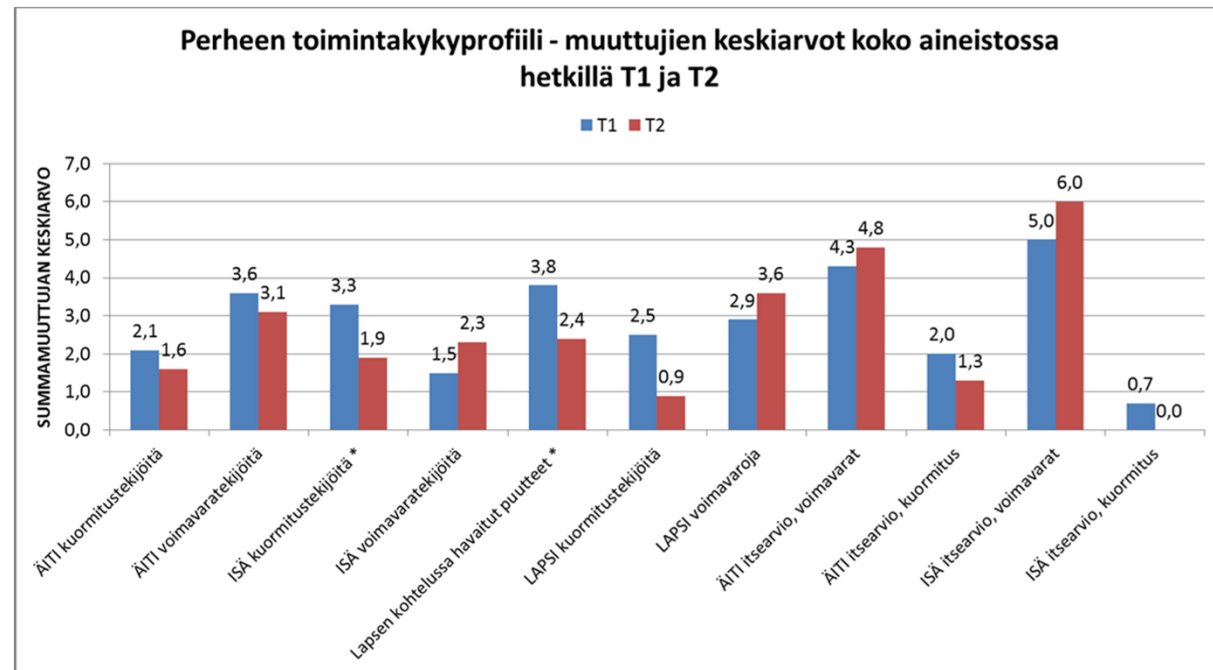
- Työntekijä voi seurata toimintakykyprofiilin avulla asiakasperheen toimintakyvyn muutosta ja palveluiden toimivuutta.

Toimintakykykuvio

Mittarista saatavat tiedot

- Kunnat voivat seurata toimintakyvyn muutosta asiakkailla palveluittain/alueittain.

Saavutettavat hyödyt:

- Perheiden tarvitseman tuen tarve voidaan arvioida entistä tarkemmin, jolloin kunnan resurssit voidaan kohdentaa optimaalisesti niihin palveluihin, jotka tuottavat eniten hyvinvointia.
- Palveluiden vaikuttavuutta voidaan seurata ja palveluita voidaan vertailla kuntien kesken.
- Työvälineen käyttäminen yhtenäistää palvelua vähentämällä työntekijä- ja aluekohtaisia eroja.

Mittarin käyttöönotto?

Lisätietoja:

Kysymykset ja yhteydenotot:

[Anssi.Haapala\(at\)kuntaliitto.fi](mailto:Anssi.Haapala(at)kuntaliitto.fi)

Lastensuojelun vaikuttavuusmittari:

<https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/talous/tuloksellisuus/lastensuojelun-vaikuttavuusmittari-tutkimusprojekti>

Kiinteistöveron uudistus etenee: HE lausunnoilla

Taloustorstai 20.9.2018

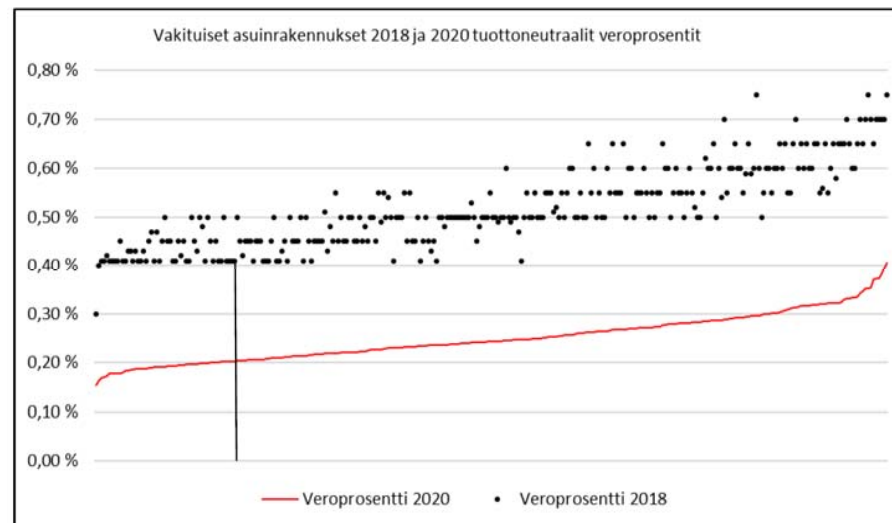
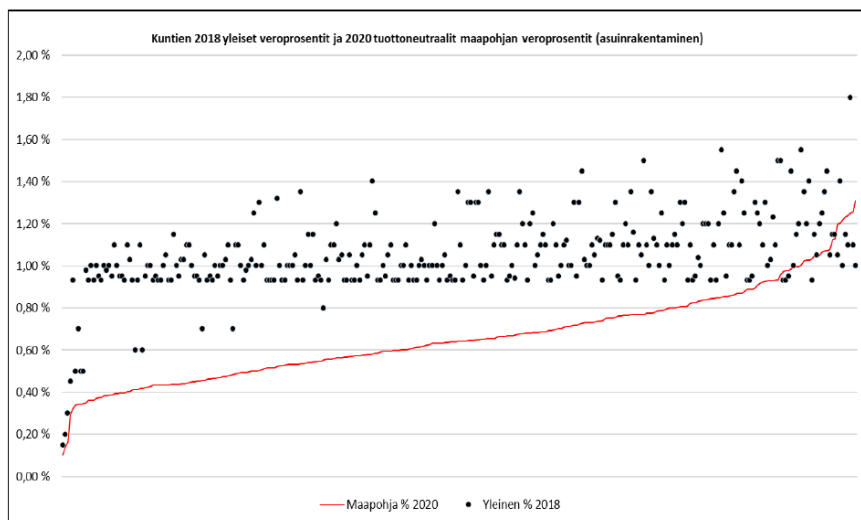
Henrik Rainio, vs. johtaja
Kuntaliitto, kuntatalousyksikkö

Kiinteistöverouudistus 2020

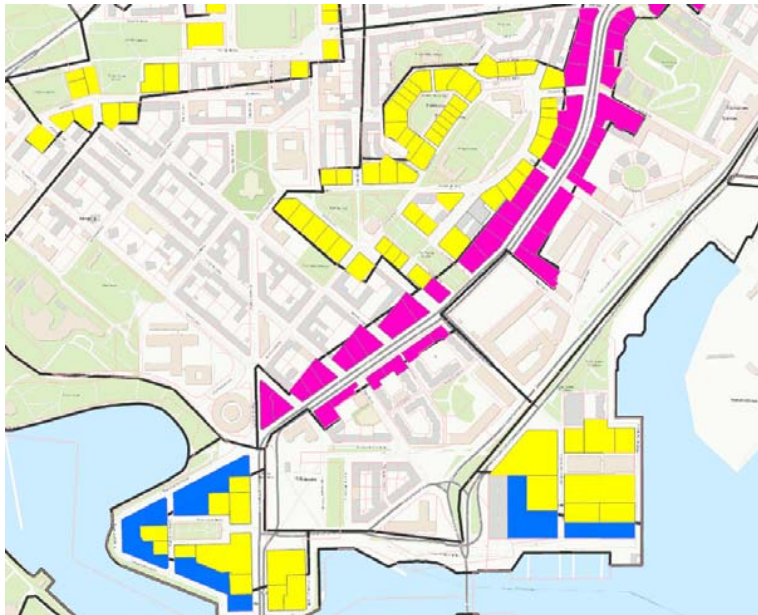
- Kiinteistöverotus uudistuu **kahdessa vaiheessa**:
 1. Arvostamismenetelmä uudistetaan, HE lausunnoille 17.8.2018. Verotusarvot nousevat.
 2. Syksyllä 2019 esitys, jolla alennetaan veroprosentteja.
- **Rakennusten** verotusarvo perustuisi rakennustyyppin keskimääräisiin uudisrakentamiskustannuksiin alueittain. **Maapohjan** verotusarvo perustuisi maapohjan markkinahintaan ja käyttötarkoitukseen.
- Uudistuksen tavoitteena **ei ole nostaa tai laskea kiinteistöveroa**, mutta verorasitus **jakautuisi** osin uudella tavalla eri kiinteistöjen kesken.
- Uusia arvostamisperusteita sovellettaisiin ensimmäisen kerran **vuodelta 2020 toimitettavassa kiinteistöverotuksessa.**

Kiinteistöveroprosenttien muutospaine 2020

Esimerkki maapohjan arvostamistyöstä

Kallio

1	Hyvin edullinen mikrosijainti	Prime rantatontit: Rajoittuu hyvään rantaan Rajoittuu puistoon joka rajoittuu hyvään rantaan
2	Edullinen mikrosijainti	2-5 rivin rantatontit, joilla ranta selvästi nostaa arvoa Rajoittuu hyvään puistoon Rajoittuu katuaukioon tai toriin Rajoittuu hyvään puistokatuun Rajoittuu huonoon rantaan
3	Huono mikrosijainti	Meluisan pääkadun tai pääväylän varret
0	Muut sijainnit	
9	Mikrosijainnin vaikutus ei ole yksiselitteinen	Sijainnit, joissa edullinen ja epäedullinen mikrosijaintekijä vaikuttavat eri suuntiin, eikä kumpikaan dominoi

Kiitos!

Henrik Rainio
Vs. johtaja, kuntatalous
Kuntatalous
Suomen Kuntaliitto ry
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
+ 358 50 596 9635
henrik.rainio(at)kuntaliitto.fi

